

zvolňuje (sledován byl celý jeden rok). Mezi inteligencí a výškou byla vypočtena korelace $r = 0,184$, mezi inteligencí a váhou $r = 0,129$. Konečně podává autor zprávu o výběru žactva na školy hlavní, kam se vybírá 40 % žáků škol obecných. Tento výběr by se měl dít s větším zřetelem k inteligenci dítěte, poněvadž se ukázalo, že 12 % vybraných dětí mělo v I. roč. hlavní školy prospěch špatný (66 % bylo způsobilých dobře a velmi dobře) a průměr IQ vybraných žáků byl asi o 6 bodů menší než kdyby se dál podle inteligence. [Pozn. referenta: Nutno však vzít v úvahu, že tento rozdíl je zčásti způsoben nedokonalou spolehlivostí testu; číselná hodnota spolehlivosti by měla být známa, to však je věc autorů testu.] Autor v průběhu práce ukazuje podstatný vliv dědičnosti na výši nadání a uzavírá výzvou, aby se při školském výběru používalo všech známých vědeckých metod k zjištění schopností.

Zadrazilova práce potvrzuje dosavadní zkoumání, je příspěvkem k poznání kraje a je poučná zvláště pro pedagogy. *Tardy.*

Dr. Rudolf Souček: Co víme o duši. Knižnice vědy a života, sv. IV. Borový v Praze 1943, 129 stran.

Pěkné vnější úpravě knížky neodpovídá hodnota vnitřní. Je to zastaralá obecná psychologie populárně podaná. Výslovně duše se týká kapitola první historie pojetí duše) a poslední, „Otázka nesmrtnosti duše“, která vyznívá v apologii této iluze. Kapitoly „Vývoj osobnosti“ a „Budoucnost osobnosti“ jsou nedotčeny novějšími poznatky charakterologickými, které dnes průkazněji než dříve vedou k pojetí duše jakožto neoddělitelné stránky psychofysické jednoty organismu. Správný je autorův determinismus (v kapitole „Co je vůle“). O podvědomí a snech pojednává autor snad z ohledu na citlivé čtenáře kuse. *Tardy.*

Ferdinand Kratina: Osobnost. Svazky č. 83. Nakl. Petr, Praha 1944.

Osobnost je v pojetí dnešní psychologie nedílný celek psychofysický. Z toho vychází doc. Kratina a odlišuje nejprve duševní konstituci od tělesné. Duševní konstituce je „celost disposičního duševního života“. Pojem dispozice — vlohy je podrobně rozebrán a je ukázáno, jak vlohy (dědičné) a prostředí jsou důležitými podmínkami vlastností (aktuálních či fenotypických?), také příkladem na nadání kreslířském. „Lidská konstituce je tak složitá, že v ní můžeme rozeznávat dílčí systémy. Jsou to: temperament, inteligence, pudy, vůle, speciální nadání.“ Obširněji probírá autor prvé tři disposiční soustavy. Oprávněnost měření inteligence uznává doc. Kratina dnes již aspoň u dětí, kdežto testy pro dospělé stejně spolehlivé mu nejsou známy. I vůle se dá — ovšem ne tak spolehlivě — měřit, což zase autor příliš ostře popírá. Jeho definice „Pud je vrozená vloha k jednání“ nerozlišuje mezi pudem a „pudovou pružinou“ čili tendencí. (U člověka jsou tendence víc v popředí než pudy.)

Druhá kapitola pojednává stručně o vývoji osobnosti a dědičnosti, třetí, „Variabilita osobnosti a typ“, obsahuje to, co autor rozvedl ve spisku „Typ a typologie“ i s thesím o dvou základních typech (cyklothymním a schizothymním), kterou nadržel již ani její tvůrce Kretschmer (studie o typu viskosním) a která je vyvrácena experimentálními výzkumy různých škol.

Kratinova knížka je jasná, přístupná, promyšlená. Způsob podání nedovoluje však rozlišení, co je obecně uznané, co přejaté od jednotlivých badatelů tohoto nového odvětví psychologie a co samostatné. V naší chudé literatuře bylo by to žádoucí i u spisku, který se obrací na širší čtenářstvo.

Tardy.